

A VÍZ ÉRINTÉSE

IDEGENSZERETET

HUBER ZOLTÁN

GUILLERMO DEL TORO SZÖRNY-MESÉJE EGYSZERRE KORTALAN ÉS FÁJÓAN AKTUÁLIS.

Bő tíz év telt már el *A Faun labirintusa* óta és bár Guillermo del Toro alapvetően azóta is a markánsan egyéni vízióit vitte vászonra, a hangosabb kritikai- és közönségsiker az utóbbi időben rendre elmaradt. A különös ebben az, hogy a mexikói rendező akár a szigorúbb stúdiófilmes keretek között is a kedvelt műfaji előképeiből merít, és hasonló megoldásokkal dolgozik, sőt, egymás mellé téve a műveit a színvonalat tekintve sem ingadozik nagyon, az egyes darabok fogadtatása mégis merőben eltérő. A legújabb film, *A víz érintése* ismét hibátlanul simul bele az életműbe, az igazi különlegességét az adja, hogy a régi mese leporolt tanulsága most épp kínzóan időszerű.

Papíron pedig nincs itt semmi igazán érdekes. A szigorúan őrzött katonai laboratóriumban egy titokzatos lényt tartanak fogva. A hidegháborús paranoiában szenvedő parancsnokok kísérleti célokra használják, majd el akarják pusztítani, ám egy jó szívű takarítónő kapcsolatba kerül vele és megpróbálja megmenteni. *A víz érintése* tehát ösreg karakter- és történetpanelekből

építkezik, és nagyon elegánsan megidézi a vonatkozó korszakokat és zsánereket, olyan sajátos fénytörésben, ahogy azt csak Del Toro tudja. Igaz, a gótikus hangulatok most némileg háttérbe szorulnak és a nosztalgikusabb, melankolikusabb jegyek dominálnak.

A szépség és a szörnyeteg klasszikus meséje találkozik az ötvenes évek horror/sci-fi hibridjeivel (különösen *A fekete lagúna szörnye* domináns), egy tisztes adag melodrámaival és néhány musicales motívummal megbolondítva. Az egész koktélt persze az író-rendező jellegzetes szín- és formavilága tartja egyben, valahol a régi rémképregények, a steampunk-esztétika, illetve a rozsdavörös és zöld tónusokban újraálmodott hollywoodi glámúr határvidékei. *A víz érintése* okos kevercse nem csak azért szerencsés, mert gyönyörűen mutat a vásznon és a folyamatos hangnemművelésekkel a kortárs néző ingerküszöbét is lazán megugorja, de magát a történetet is tökéletesen gazdagítja.

„Tudatlanságból táplálkozó félelem”
(Sally Hawkins és Doug Jones)

A némaságra kárhóztatott hősnő egyszerre idézi meg Hamupipőke és Amélie Poulain alakját, Sally Hawkins igen

gyorsan az ujjá köré csavarja a nézőt, ami kulcsfontosságú a későbbi események szempontjából, hiszen rajta keresztül találkozunk a különös lényvel és végig érte aggódunk. Hawkins egyszerre törékeny és nagyon is öntudatos, így a vele szemben álló, fenyegetően robusztus Michael Shannon méltó ellenfele. Kimondottan izgalmasra sikerültek a jók ügyét segítő mellékszereplők is: Octavia Spencer életvidám pragmatizmusa, Michael Stuhlbarg hezitáló tudósa vagy Richard Jenkins ódivatú grafikusja mind emlékezetes karakterek.

Különösen ez utóbbi figura tekinthető afféle szerzői rezonőrnek, hisz nemcsak a klasszikus zenés produkciók iránt rajong, de a tévés reklámok világában még mindig egy aprólékosan kidolgozott, kézzel rajzolt plakáttal próbál megrendeléshez jutni. A nyilvánvaló alkotói áthallások mellett a régi filmek szeretete egyébként is hangsúlyos szerepet kap a történetben, *A víz érintése* így akár a mozi kiháló félből lévő varázsának címzett szerelmeslevélként is nézhető.

Del Toro sikeresen teremti újra ezt a bizonyos varázslatot és nem melleleg tökéletesen kiaknázza az effajta hangulatok iránt időről-időre fellángoló retró-lázzat. Az író-rendező új életet lehel a klasszikus mesébe, az örökérvényű példázatot ráadásul igen aktuálisnak érezhetjük. *A víz érintése* a mássághoz való viszonyt csodálatos humanizmussal ábrázolja, így Del Toro úgy szól hozzá a világ jelen állapotához, ahogyan csak nagyon kevesek. A tudatlanságból táplálkozó félelem, a cinikusan táplált általános gyűlölködés idején a konkrét érvelésnél talán sokkal célravezetőbb egy ilyen szemérem és szívet gyönyörködtető, univerzális érvényű példázattal állást foglalni. Az idegentől nem rettegni kell és nem zsigerből az elpusztítására törni, hanem óvatosan nyitni felé és megismerni, mert akkor akár csodák is történhetnek. Az egyre nagyobb hangzavarban nagyon kellenek az ilyen filmek.

A VÍZ ÉRINTÉSE (The Shape of Water) – amerikai, 2017. Rendezte: **Guillermo del Toro**. Írta: **Vanessa Taylor** és **Guillermo del Toro**. Kép: **Dan Laustsen**. Zene: **Alexandre Desplat**. Szereplők: **Sally Hawkins** (Elisa), **Michael Shannon** (Strickland), **Richard Jenkins** (Giles), **Doug Jones** (Lény), **Octavia Spencer** (Zelda). Gyártó: **Fox Searchlight / Bull Productions**. Forgalmazó: **Forum Hungary**. *Feliratos*. 123 perc.

